

Θεολογικοί στοχασμοί και καημοί *

Του Γεωργίου Α. Τσανανά

1. Μεράκι θέλει η Θεολογία.
Και αποζημιώνει με περισσότερο μεράκι
τους αφοσιωμένους της.
2. Το δεύτερο συνθετικό της λέξης Θεο-λογία είναι: λέγω, λόγος, λόγια.
Με βάση το «ποιείν την αλήθειαν»,
ο όρος καλύπτει μόνον εν μέρει το σημανόμενο.
Άρα δεν επαρκεί για να το εκφράσει πλήρως.
Δύο τινά:
α) ή ψάχνουμε να βρούμε νέο όρο ή
β) όταν μιλούμε για Θεολογία να δηλώνουμε
τι εννοούμε και ποιό είναι το έργο της.
3. Αν συνειδητοποιούσαμε τα χαρίσματά μας
και αν ανακαλύπταμε αυτά που έχουν οι άλλοι
και τα καλλιεργούσαμε,
τότε θα γέμιζαν ο κόσμος κι η ζωή
από θερμοκήπια του Πνεύματος
κι ο θεολογικός χώρος από δημιουργική πνοή.
4. Χωρίς όραμα, ελπίδα και συνεργασία στα θεολογικά
κατά κανόνα κουβαλάμε τα χάλια μας.
5. Όποιος στη Θεολογία κοιτάζει μόνο πίσω,
μάταια θα περιμένει την άνοιξη της «καινής κτίσης».
6. Αυτός που κοιτάζει μόνιμα στο τώρα και στο πίσω,
θεολογικά κινδυνεύει να βρεθεί τυφλός μπροστά στο αύριο.
7. Στα θεολογικά η φαντασία είναι
η πιο αδικημένη και φιμωμένη ανθρώπινη δύναμη.
Μόνον αιρετικοί ανθρωπολόγοι θα μπορούσαν να θάψουν,
κάτω από το μπετόν του φόβου,
την πιο δημιουργική καταβολάδα του Θεού στον άνθρωπο.
8. Όλο και σπανιότερα οι θεολόγοι θρηνούμε
για όσα παραλείπουμε και όσα μας λείπουν.
9. Η θεολογική ρητορεία και η βλοσυρότητα
είναι οι πιο κακάσχημες αδελφές
της κάθε Χριστιανοσύνης.
10. Τα πομπώδη θεολογικά σχήματα
απλώς επιτείνουν με τον κρότο τους
τη θεολογική ηχορύπανση.

11. Αν τα θεολογικά ευφυολογήματα είχαν κάποια αξία, τότε ο κόσμος προ πολλού θα είχε σωθεί από τους γελωτοποιούς.
12. Η θεολογική αυταρέσκεια προσθέτει νέες φιγούρες στο θεολογικό κουκλοθέατρο.
13. Καμιά θεολογική ανάλυση και πτήση δεν πάνε χαμένες. Αρκεί αυτοί που ωραία τις κάνουν να συντονίζουν τα βήματά τους με το καθημερινό πήγαινε-έλα της ζωής.
14. Κατά τον λόγο του Χριστού, και τους ερμηνευτές θεολόγους, πρωτίστως μετρήσιμα για τη χριστιανικότητά μας είναι τα έργα της φιλάνθρωπης αγάπης μας προς όσους υποφέρουν και τη θέλουν. Ποιος μπέρδεψε τα σταθμά, και κέρδισε την προτεραιότητα η ζυγαριά της δογματικής ακρίβειας των λόγων μας;
15. Όταν θεολογούμε χωρίς έγνοια για τη ζωή και τα δρώμενά της, είμαστε απλώς θεατές της. Ας μεριάσουμε. Γιατί χαραμίζουμε ζωτικό χώρο με την ορθοστασία μας.
16. Αν λιγοστεύαμε κάπως τις δοξολογικές θεολογικές μας κορώνες, θα σωπαίναμε λίγο, για ν' ακούσουμε τους στεναγμούς και τις γοερές κραυγές των καταπιεσμένων ανθρώπων πλασμάτων ολόκληρου του πλανήτη μας.
17. Θεολόγοι και θεολογούντες μιλάμε πολύ για Εκκλησία, για δόγματα, για Ορθοδοξία και Παράδοση. Αν ξανασυλλαβίζαμε το λόγο του Θεού, θα μιλούσαμε πρώτα για Τριαδικό Θεό αγάπης, για Θεάνθρωπο Ιησού και Ευαγγέλιο, για Βασιλεία Θεού και εν Χριστώ αδελφούς, και ύστερα – στο τέλος – γι' αυτά που τώρα μιλάμε πρώτα. Παράκλητε αγαθέ, χρειαζόμαστε νέα σύγχυση γλωσσών για να ξαναβάλουμε τα λεγόμενά μας σε σειρά ορθή.
18. Οι ερήμην των θεολόγων και θεολογούντων αποφάσεις και ενέργειες της Διοίκησης της Εκκλησίας

αυξάνουν τον αριθμό των εκκλησιαστικά ανένταχτων.
Σεμνή, φιλόνηρωπη και συν-οδική Ορθοδοξία,
μήπως η υπομονή και η σιωπή δεν είναι πια χρυσός;

19. Μάταια προσπαθείς να βρεις
στη βιβλική και λοιπή εκκλησιαστική μας Παράδοση
ερείσματα για την ακατάσχετη
πατριωτολογία εμάς των θεολόγων.
Λες κάποιου μαφιόζου της Ιστορίας
να έκαψαν τις σχετικές μ' αυτήν πηγές;
20. Άνθρωπος, πανεπιστημιακός, θεολόγος:
Με ποιά σειρά θα βάζαμε αυτές τις τρεις πραγματικότητες;
21. Όποιος κατηγορεί για όλα τους Δυτικούς,
πιθανόν να ζητάει άλλοθι για τη θεολογική μας σκηνή
ή απλώς να δυτικίζει ορθοδόξως.
22. Δεν είναι όλα ορθόδοξα όσα λέμε εμείς
ούτε καθολικά ή προτεσταντικά
όσα λένε και πράττουν καθολικοί και προτεστάντες.
Πιθανόν η αλήθεια του Χριστού σήμερα
να βρίσκεται και κάπου αλλού.
Μόνο που χρειαζόμαστε επειγόντως
σύγχρονους θεολογικούς ανιχνευτές αλήθειας.
23. Σχολική χριστιανική αγωγή χωρίς Θεολογία
νανουρίζει.
Θεολογία χωρίς σύνδεση με τη διδακτική πράξη
αποκοιμίζει.
24. Χωρίς συνεργασία των πανεπιστημιακών θεολόγων
με τους εκπαιδευτικούς συναδέλφους τους
τα Αναλυτικά Προγράμματα και βιβλία Θρησκευτικών
μάλλον βομβαρδίζουν θεολογικά
παρά αγγίζουν και οικοδομούν χριστιανικά
τον σχολικό πληθυσμό.

* Αυτοί οι θεολογικοί στοχασμοί και καημοί συντάχθηκαν και γνωστοποιήθηκαν στο πλαίσιο της τιμητικής τελετής αποχαιρετισμού του γράφοντος από την πανεπιστημιακή του θητεία λόγω συνταξιοδότησής του. Η τελετή οργανώθηκε από συναδέλφους του στις 16 Μαΐου 1996. Δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό *Γένεσις* (όργανο του Συλλόγου μεταπτυχιακών Σπουδαστών της Θεολ. Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), τεύχ. 4B, Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 1997, σ. 64-67.